

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ВИХОВАННЯ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ ПОЛЬЩІ
УНІВЕРСИТЕТ ЖЕШОВСЬКИЙ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ВИХОВАННЯ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ ПОЛЬЩІ
УНІВЕРСИТЕТ ЖЕШОВСЬКИЙ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

Електронний збірник матеріалів

**Міжнародної науково-практичної
конференції (з онлайн включенням)**

**«Модернізація освіти та соціальної
роботи в контексті глобальних
викликів»**

6 червня 2023 року

Рівне – 2023

Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів: електронний збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (з онлайн включенням). Рівне: РДГУ. 2023. 189 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 7 від 22 червня 2023 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (з онлайн включенням) «Модернізація освіти та соціальної роботи в контексті глобальних викликів».

ЗМІСТ

Білик В. В., Озеран С. А. Елементи та чинники управління кадровим потенціалом.....	7
Vovk O. I. Key elements of CLIL-methodology.....	11
Глінчук Ю. О. Підготовка майбутніх учителів до створення здоров'язберігального й безпечного освітнього середовища в контексті сучасних викликів	17
Гойда Н. Г., Баранніков К. В. Особливості забезпечення населення України хоспісною допомогою та реабілітаційними послугами в довоєнний період.....	22
Дубич К. В. Моделі вдосконалення забезпечення соціальними послугами територіальних громад в Україні в післявоєнний період.....	28
Михальчук В. М. Кадрове забезпечення як умова ефективності функціонування системи соціального захисту населення України у довоєнний та післявоєнний періоди.....	37
Пелех Ю. В., Матвійчук А. В. Ціннісний інтелект як засіб інсталяції теоретичної аксіології.....	42
Поясок Т. Б., Беспарточна О. І. Когнітивний аспект як складова професійної підготовки майбутнього педагога.....	49
Сбруєва А. А. Альянси європейських університетів: досвід розвитку міжнародних стратегічних інституційних партнерств	55
Данилюк К. В. Особливості забезпечення реабілітаційними послугами населення України після війни.....	60
Левчук І. Б. Арт-терапевтичні методики театрального мистецтва в роботі соціального працівника / соціального педагога / психолога.....	65

Nagornova A., Nagornova S. Crisis center social work in Japan: the problem of domestic violence against women.....	72
Нечипорук Л. І. Надання соціальних послуг в умовах надзвичайних ситуацій.....	76
Оксенюк О. В. Реалізація соціально-педагогічної діяльності щодо дітей із сімей трудових мігрантів.....	80
Остапчук М. В. Проблеми діагностики соціальним педагогом обдарованої дитини.....	85
Петрук Л. П. Динаміка розвитку уявлень молоді про виховні ідеали сьогодення.....	91
Рашидова С. С. Основні тенденції виховання молодого покоління в сучасній Україні.....	97
Серьогіна Н. О., Голубчиков М. В. Розвиток системи соціальної роботи: міжнародний досвід та вітчизняна практика.....	101
Shamsutdinova-Lebedyuk T. N. Modern trends and challenges of Ukrainian higher education in teaching social disciplines.....	108
Шліхта Г. О. Значення цінностей у структурі аксіологічної компетентності у фаховій діяльності ІТ-фахівця	112
Гнатенко Т. С. Підготовка фахівців фармацевтичної галузі України в умовах євроінтеграції.....	117
Лисенко Н. В. Компетентнісний підхід в системі підготовки майбутніх фармацевтів.....	123
Філоненко Р. С. Інклюзія в освітньому процесі як одна із форм соціалізації дитини з особливими освітніми потребами.....	129
Попова К. В. Полікультурний підхід осягнення історії в закладі загальної середньої освіти.....	133

Товт О. О. Сучасні тенденції теорії і методики виховання в поєднанні з невербальною комунікацією.....	137
Чу Їн Китайсько-європейське партнерство у вищій освіті: досягнення та виклики.....	141
Shamsutdinova M.-S. B. Axiopedagogical conditions for the formation of professional competencies in future foreign language specialists.....	147
Шульгач М. І. Науково-методичний доробок З. Шевців у підготовці фахівців до роботи в інклюзивному середовищі.....	152
Яремович М. А. Особливості формування громадянської солідарності у майбутніх учителів початкових класів НУШ в умовах академічної мобільності.....	156
Васерук І. Г., Галатюк М. Ю. Медіакультура в системі цінностей майбутніх фахівців соціальної роботи.....	160
Козій В. В. Сутність та роль комунікацій в освітній організації.....	164
Семенчук І. Ю. Акмеологічний підхід до управління закладом загальної середньої освіти.....	168
Shcherbukha R. H., Vovk O. I. Foreign language acquisition: major methods and models.....	173
Рашидов С. Ф. Мілітаризація російської системи освіти за умов збройної агресії проти України.....	180
Левко О. Психолого-педагогічний супровід професійного становлення і розвитку майбутніх стоматологів.....	183

ЗНАЧЕННЯ ЦІННОСТЕЙ У СТРУКТУРІ АКСІОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ФАХОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ІТ-ФАХІВЦЯ

Шліхта Г. О.,

кандидат педагогічних наук, доцент,
Рівненський державний гуманітарний університет,
м. Рівне, Україна

Афективні складові структури компетентності є **цінності**, що виконують і мотивуючо-стимулюючу, і настановчу роль. Наголосимо, що на етапі дослідження аксіологічного дискурсу професійної підготовки у сучасній вищій школі, на підставі аналізу аксіологічного підходу і його потенціалу в освітньому процесі, нами було узагальнено наукові підходи щодо феномену цінності як фундаментального для аксіологічного підходу й аксіології загалом. Зокрема, ми акцентували увагу на тому, що на підставі напрацювань аксіологічної науки цінності обґрунтовано трактувати як поведінкові стимули, як чинники концептуалізації життєвих смислів й конструктивні елементи буття. Принциповим для нас є класичне положення аксіології про те, що цінності окреслюють систему смислових координат, в яких має відбуватися життєдіяльність (індивіда або соціуму) у поєднанні із забезпеченням відчуття комфорту у всіх його смислових контекстах [1].

Особлива увага до аксіологічного елементу в структурі компетентності зумовлена і тим фактом, що людина перманентно перебуває у системі ціннісних контроверз [2; 3] і змушена постійно здійснювати відповідний ціннісний вибір. Такий вибір має значення як для життєвих стратегій загалом, так і для повсякденної, в

тому числі, професійної практики. Останнє актуалізує ідею ціннісного інтелекту [4] в якості важливого елементу аксіологічної компетентності, що визначає загальну здатність особи ефективно реагувати на реалії навколишнього середовища (соціального й природного). Водночас, позиція щодо системного значення цінностей у структурі компетентності узгоджується із класичною тезою британського психолога Джона Равена, який послідовно обстоював наукове положення про фундаментальну роль для набуття професійних компетентностей мотивацій, в основі яких він вбачав саме цінності: усвідомлення цінностей (професійних зокрема) мотивує до набуття професійних якостей [5]. Своєю чергою, інший британський вчений – Пол Герст, пов'язував зміст практичної діяльності з наявними ціннісними орієнтаціями, що під впливом обставин й особистого досвіду можуть перетворюватися у певні ціннісні переконання [6]. Складна й важлива внутрішня робота особистості очевидно вимагає аксіологічної компетентності, а аксіологічна проблематика має стати важливою частиною освітнього процесу. Зрештою, сучасний шведський дослідник Гьоран Франссон наголошує, що і у сучасну цифрову добу морально-етична й ціннісна проблематика не може опинитися поза увагою освітнього співтовариства [7, с. 72]. Нині у педагогічній теорії і практиці аксіологічну компетентність потрактовують як важливий засіб фіксації загальних/універсальних і спеціальних (професійних) цінностей суспільства, які сприяють формуванню збалансованої й відповідальної особистості [8; 9; 10; 11]. Проведений нами аналіз фундаментального для організації української освіти документа – Національної рамки кваліфікацій [12] – доводить особливу увагу його авторів до

професійних цінностей, а також змісту й характеру мислення, що ними детермінуються.

Необхідно відзначити, що досі напрацьовані і певні уявлення щодо типової структури власне аксіологічної компетентності, яка потрактовується думкою українського дослідника Валентина Рогози, що «цінності, не втрачаючи свою соціальну спрямованість, у процесі інтерналізації утворюють ціннісні орієнтації особистості, що є детермінантами життєвих стратегій і, буквально, моделей (зокрема, професійних) поведінки людини» [13, с. 59]. З іншого боку, справедливою є позиція української науковиці Олени Гомонюк, що система цінностей представника певної професії (педагога чи ІТ-фахівця), будучи життєвим орієнтиром його фахової діяльності й важливою складовою професійної діяльності, завжди має специфічний характер, «адже з одного боку, вона – оптимальна система цінностей, а, з іншого, – суб’єктивне бачення цієї системи» [14, с. 155].

Підсумовуючи наведені позиції щодо цінностей як фундаментального елемента компетентності, відзначимо їх особливу роль, що проявляється і у максимально широкому контексті концептуалізації життєвих смислів й конструювання самого буття, і, водночас, у детермінуючому характері щодо знань, умінь і навичок, які формуються у процесі навчання й разом з цінностями утворюють інтегральну систему компетентності. Крім того, необхідно врахувати, що *задаючи певне предметне й функціональне навантаження цінностей як елементів аксіологічної й деонтологічної компетентностей, ми можемо забезпечити соціальну спрямованість вказаних компетентностей у поєднанні з формуванням позитивних індивідуальних ціннісних орієнтирів фахової діяльності ІТ-фахівця.*

Література

1. Rockeach M. The nature of Human Values. N.Y.: Free press, 1973. 438 p.
2. Schwartz, S. H. A Theory of Cultural Values and Some Implications for Work. *Applied Psychology: An International Review*. 1999. Vol. 48. P. 23–47.
3. Held M., Müller J., Deutsch F., Grzechnik E., Welzel C. Value Structure and Dimensions. Empirical Evidence from the German World Values Survey. *World Values Research*. 2009. № 2 (3). Pp. 55–76.
4. Пелех Ю., Матвійчук А., Білоус Т. Ціннісний інтелект людини в осмисленні і вирішенні сучасних соціальних проблем. *Нова педагогічна думка*. 2021. Том 106 № 2. С. 77–83.
5. Равен Дж. Компетентность в современном обществе: выявление, развитие и реализация / пер. с англ. Москва: «Когито-Центр», 2002. 396 с.
6. Hirst P. *Moral Education in a Secular Society*. London: University of London Press, 1974. 123 p.
7. Fransson G. Understanding Morality and Ethics: Maneuvering Ethical Dilemmas in Digital Educational Contexts. *Teacher Education for Ethical Professional Practice in the 21st Century*/ Oliver Dreon and Drew Polly (eds.). IGI Global, 2017. Pp. 72–97.
8. Пелех Ю. В., Кукла Д. Система цінностей майбутнього фахівця і його місце на сучасному ринку праці: монографія. Рівне: «Волинські обереги», 2019. 184 с.
9. Chaturvedi P. Axiological competences: The role of teacher training programme in strengthening it. *Journal of Research & Method in Education*. 2014. Volume 4, Issue 2 Ver. IV. Pp. 19–23.
10. Wang X., Quirke M., McGuckin C. The Importance of Social Competence for Twenty-First Century Citizens The

Use of Mixed Reality for Social Competence Learning in Mainstream Education. *Methodologies and Use Cases on Extended Reality for Training and Education*. Hershey, UnitedStates: IgiGlobal, 2022. Pp. 242–268.

11. Національна рамка кваліфікацій. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nrk/2021/11.10/Zvit.pro.samosertifikatsiyu.NRK-dodatok.1-10.11.pdf> (дата звернення: 6.07.2022).
12. Рогоза В. В. Практикум з питань формування екологічних цінностей у майбутніх учителів природничих наук у процесі професійної підготовки: навчально-методичний посібник. Рівне: Волинські береги, 2020. 200 с.
13. Гомонюк О. М. Значення ціннісно-смыслові компетентності у формуванні цінностей професійної діяльності майбутнього педагога. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Педагогіка*. 2018. Вип. 3. URL: http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7530/3/Vnadped_2018_3_5%20%281%29.pdf (дата звернення: 18.10.2022).

НАУКОВЕ ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАННЯ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ (З ОНЛАЙН ВКЛЮЧЕННЯМ)**

**«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТИ ТА СОЦІАЛЬНОЇ
РОБОТИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ»**

6 червня 2023 року

Адреса:

Рівненський державний гуманітарний університет,
кафедра теорії і методики виховання
вул. Пластова, 31, м. Рівне, Рівненська обл., 33000
тел. (0362)63-33-34